

**KERAVAN KAUPUNGIN
PIENHANKINTAOHJE**

Päivitetty
31.5.2022

RAVA KERVVO KERA

SISÄLLYS

1. PIENHANKINTAOHJEEN SOVELTAMISALA	3
1.1 Tämän ohjeen tarkoitus	3
1.2 Mikä on pienhankinta	3
1.3 Miten hankinnan ennakoitu arvo lasketaan?	3
2. PIENHANKINTOJEN PERIAATTEET	4
2.1 Avoimuus, syrjimättömyys, tasapuolisuus, suhteellisuus	4
2.2 Kaupungin etu: suunnitelmallisuus ja tarkoituksenmukaisuus	4
3. MITÄ ON SELVITETTÄVÄ ENNEN TARJOUSTEN PYYTÄMISTÄ?	5
4. TARJOUSTEN PYYTÄMINEN	6
4.1 Menettelytavan valinta	6
4.1.1 Alle 9 000 arvoinen hankinta	6
4.1.2 Arvoltaan vähintään 9000 euron suuruinen hankinta	6
4.1.3 Suorahankinta	6
4.2 Mitä tarjouspyyntöön tulee kirjata?	7
4.3 Valintaperusteiden kirjaamisesta	7
5. PIENHANKINTAPÄÄTÖS	8
6. PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO, SOPIMUS JA SEN VALVONTA	9
7. ASIAKIRJOJEN JULKISUUS JA ASIAKIRJAHALLINTASUUNNITELMA	10
8. MUUTOKSENHAKU	11

1. PIENHANKINTAOHJEEN SOVELTAMISALA

1.1 TÄMÄN OHJEEN TARKOITUS

Hankintoihin sovelletaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista eli hankintalakia (1397/2016). Erityisaloilla tehtäviin hankintoihin sovelletaan lakia vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (erityisalojen hankintalaki, 1398/2016).

Lakien mukaiset kansalliset kynnsarvot alittavat hankinnat ovat kokonaan hankintalain soveltamisalan ulkopuolella. Koska hankintalaki ei koske pienhankintoja, jää niiden toteutustapa hankintayksiköiden omaan harkintaan. Tässä ohjeessa otetaan kantaa siihen, milloin kyseessä on pienhankinta ja ohjeistetaan tavat, joilla pienhankintoja tulee tehdä Keravan kaupungissa.

1.2 MIKÄ ON PIENHANKINTA

Pienhankinnalla tarkoitetaan hankintaa, jonka arvo alittaa hankintalaissa tai erityisalojen hankintalaissa määritellyn kansallisen kynnsarvon.

Pienhankintoja ovat siten arvoltaan (alv 0%):

- alle 60.000 euron arvoiset tavara- ja palveluhankinnat
- alle 400.000 euron arvoiset sosiaali- ja terveyspalveluiden hankinnat (hankintalain liitteen E kohtien 1 – 4 mukaisesti) ja
- alle 150.000 euron arvoiset rakennusurakat
- alle 300.000 euron arvoiset muut erityiset palvelut hankintalain liitteen E 5 – 15 mukaisesti
- alle 500.000 euron arvoiset käyttöoikeussopimukset.

1.3 MITEN HANKINNAN ENNAKOITU ARVO LASKETAAN?

Hankinnan ennakoitu arvo tarkoittaa suurinta hankinnasta mahdollisesti maksettavaa kokonaiskorvausta koko sopimuskaudelta kaikki kustannukset huomioon ottaen. Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen osalta hankinnan arvo lasketaan 48 kuukauden kustannusten perusteella.

Säännöllisesti toistuvat tai määräajoin uudistettavien tavara- ja palveluhankintojen ennakoitun arvon laskemisessa huomioidaan hankintahistoriaa seuraavalla tavalla: viimeksi kuluneiden 12 kuukauden hankintojen summa tai viimeksi kuluneen talousarviokauden aikana peräkkäin tehtyjen vastaavien hankintojen yhteisarvo.

Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin, jotta voitaisiin välttää hankintalain soveltaminen. Tavarahankintaa tai palveluhankintaa ei myöskään saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja muutoin yhdistellä keinotekoisesti hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

Hankinnan ennakoitun arvon laskeminen on tarkemmin yksilöity Keravan kaupungin hankintakäsikirjassa.

2. PIENHANKINTOJEN PERIAATTEET

2.1 AVOIMUUS, SYRJIMÄTTÖMYYS, TASAPUOLISUUS, SUHTEELLISUUS

Kaikkea kunnan toimintaa – myös pienhankintoja – koskevat avoimuuden, syrjimättömyyden, tasapuolisuuden ja suhteellisuuden vaatimukset.

Avoimuus merkitsee esimerkiksi sitä, että hankintaprosessi toteutuu ennakoitavalla tavalla voimassa olevin normien ja ohjeiden mukaan. Hankinnan eri vaiheet ovat arvioitavissa ja perusteltavissa. Hankintaan liittyvät asiakirjat tulevat lähtökohtaisesti julkisiksi. Pienhankinnoista ilmoitetaan asianmukaisessa laajuudessa ja niistä viestitään avoimesti.

Syrjimättömyys merkitsee sitä, että ehdokkaita ja tarjoajia on kohdeltava julkisissa hankinnoissa samalla tavalla riippumatta sellaisista tekijöistä, jotka eivät liity hankinnan toteuttamiseen. Syrjimätön kohtelu edellyttää siten myös, että eri paikkakunnilta olevia ehdokkaita tai tarjoajia kohdellaan samalla tavoin kuin esimerkiksi oman kunnan yrityksiä.

Tasapuolisuus merkitsee sitä, että hankinnan eri vaiheissa tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Tarjoajia ei valita sellaisten seikkojen perusteella, jotka eivät vaikuta itse hankintaan.

Suhteellisuusperiaate merkitsee esimerkiksi sitä, että toimenpiteiden ja vaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa tavoitteeseen nähden. Siten esimerkiksi pienen, yksinkertaisen hankinnan toteuttaminen voi tapahtua keveämmin kelpoisuusedellytyksin kuin vaativan ja kalliin.

2.2 KAUPUNGIN ETU: SUUNNITELMALLISUUS JA TARKOITUKSENMUKAISUUS

Julkisin varoin tehtävissä hankinnoissa on tarkoin huolehdittava kaupungin ja sen veronmaksajien edun toteutumisesta. Julkisin varoin tehtävät hankinnat on suoritettava edellä todettuja periaatteita noudattaen tavalla, joka kestää tarkastelun.

Hankinnat toteutetaanärkevinä kokonaisuuksina ja hankinnan toteuttamiseen varataan riittävä aika. Hankintoja tarkastellaan ja hankinnat kilpailutetaan kaupunkitasoisena kokonaisuutena.

Mikäli hankinnan arvo ylittää kaupunkitasolla neljän vuoden tarkastelujaksolla kansallisen kynnyсарvon, on hankinta kilpailutettava kansallisen kynnyсарvon ylittävänä hankintana (yleensä puitejärjestelynä).

Ennen hankintaprosessin käynnistämistä tulee tarkistaa asianhallintajärjestelmästä tai tarvittaessa Hankintapalveluista (hankintapalvelut@kerava.fi), onko kyseinen tuote tai palvelu jo kilpailutettu ja onko siitä olemassa sopimus. Mikäli tuote tai palvelu on kilpailutettu, voidaan tilaus tehdä suoraan puitesopimuksen perusteella.

Puitejärjestely on ensisijainen tapa toteuttaa pienet hankinnat kokonaisuutena. Etenkin tuotteet ja palvelut, joita hankitaan määrällisesti paljon ja usein sekä monen tilaajan toimesta, voidaan tarkoituksenmukaisesti keskittää puitesopimuksiin.

3. MITÄ ON SELVITETTÄVÄ ENNEN TARJOUSTEN PYYTÄMISTÄ?

Ennen tarjousten pyytämistä tai tarjouspyynnön laatimista on selvitettävä seuraavat asiat:

Onko hankintaan määräraha? Kuka päättää hankinnan tekemisestä?

- Hankintavaltuudet ilmenevät hallintosäännöstä ja toimintasäännöstä. Lisäksi on varmistettava, että hankintaan on käytettävissä määräraha.

Onko jo tehty sopimus?

- Mikäli hankinnan kohteesta on jo tehty sopimus, tehdään tilaus suoraan sopimustoimittajalta sopimuksen ehdoin tai suoritetaan minikilpailutus sopimusehtojen mukaisesti.

Onko hankinta pienhankinta?

- Kaupunki on yksi hankintayksikkö, minkä vuoksi pienhankintaa tehtäessä on selvitettävä ja arvioitava hankintatarve kaupunkitasoisesti. Usein toistuvat hankinnat, jotka yksittäisinä arvioituna olisivat pienhankintoja mutta yhteenlaskettuina ylittävät hankintalain kynnsarvon, on kilpailutettava yhtenä kokonaisuutena hankintalain mukaisesti.

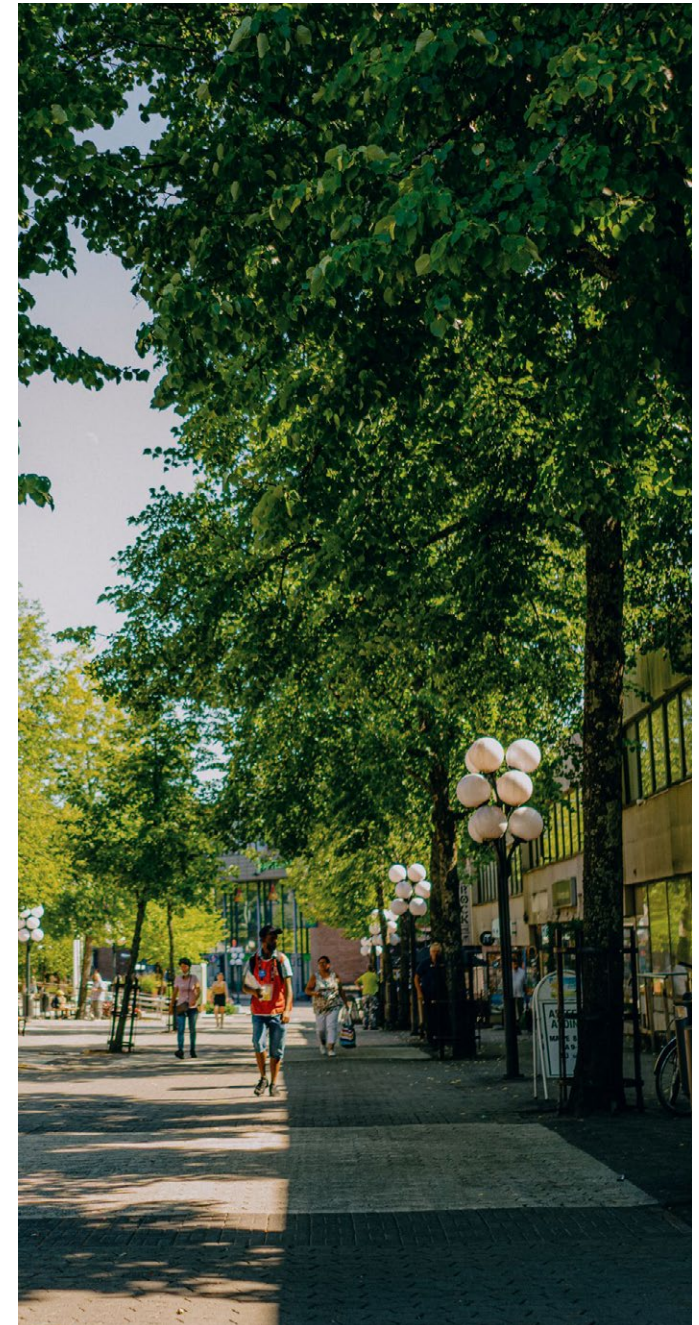
Mitä markkinat tarjoavat?

- Hyvän hankinnan perusedellytys on selvittää hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävällä tavalla, millaisia ratkaisuja markkinoilla hankintatarpeeseen nähden on.

Oman kilpailutuksen vaihtoehtona voidaan arvioida liittymistä yhteishankintayksikön jo kilpailuttamaan puitesopimukseen tai sidosyksikköhankintaa.

Muut hankintaan vaikuttavat asiat?

- Ennen tarjouspyynnön pyytämistä tulee harkita, liittykö hankintaan erityisiä ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia seikkoja tai muita erityispiirteitä, jotka tulee huomioida.

4. TARJOUSTEN PYYTÄMINEN

4.1 MENETTELYTAVAN VALINTA

Pienhankinnoissa ei ole säädelyjä hankintamenettelyjä. Hankintamenettelyn valinta on siten hankintayksiköiden harkinnassa. Keravan kaupungissa menettelytavat ovat seuraavat hankinnan kokoluokasta riippuen:

4.1.1 Alle 9 000 arvoinen hankinta

Voidaan toteuttaa suoramarkintana ilman kilpailuttamista mahdollisimman kokonaistaloudellisesti. Hankinnasta ei tarvitse tehdä päätöstä. Tilaus on tehtävä kirjallisesti ja tilausehdot on dokumentoitava hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävällä tavalla.

4.1.2 Arvoltaan vähintään 9000 euron suuruinen hankinta

Vähintään 9 000 euron arvoinen hankinta voidaan toteuttaa avoimella menettelyllä, rajatulla menettelyllä tai neuvottelemalla. Arvoltaan vähintään 9 000 euron arvoisesta hankinnasta tulee aina laatia päätös.

Julkaistusta tarjouspyynnöstä tulee viestiä paikallisia yrittäjiä. Kaupungin paikalliset yritykset ovat listattuna työllisyyspalveluiden ylläpitämään asiakastietojärjestelmään, joista voi pyytää listauksen paikallisista yrityksistä.

Avoim menettely: tarjouspyyntö julkaistaan ClouDia-pienhankintaportaaliin. Kaikilla halukkailla toimituksilla on mahdollisuus tehdä tarjous.

Rajattu menettely: rajatussa menettelyssä tarjouksia pyydetään etukäteen määrättyltä joukolta toimittajia, jotka arvioidaan luotettaviksi ja toimituskykyisiksi suorittamaan aiottu hankinta. Mahdollisimman tasapuolisen kilpailutilanteen luomiseksi tarjouspyyntö lähetetään riittävän monelle yritykselle. Hankinnan arvosta, soveltuvien tarjoajien määrästä ja valintaperusteestakin riippuen suositeltavana määränä voidaan pitää vähintään kolmea toimittajaa. Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella.

Neuvottelumenettely: Neuvottelumenettely voi tapahtua yhdeltä tai useammalta toimittajalta saadun tarjouksen perusteella tai neuvotellen heidän kanssaan ilman etukäteistä tarjousmenettelyä. Ehdokkaiden soveltuvuus arvioidaan pääasiallisesti hankintayksiköllä entuudestaan olevien tai tässä yhteydessä itse hankittujen tietojen perusteella.

Tarjoukset tulee antaa kirjallisina ja dokumentoida riittävällä tavalla asianhallintajärjestelmään (Tweb).

Neuvottelumenettelyn käyttäminen on tarkoituksenmukaista etenkin silloin, jos hankinnalle on olemassa vaihtoehtoisia toteutustapoja tai kun hankinnan kohteen määrittäminen täsmällisesti on hankalaa. Pienhankinnoissa neuvottelumenettelyn käyttö ei edellytä erityistä perustetta menettelylle.

4.1.3 Suoramarkinta

Erytisillä perusteilla myös yli 9 000 euron arvoisen pienhankinta voidaan jättää kilpailuttamatta. Kilpailuttamatta jättäminen voi hankinnan erityinen laatu, luonne tai vähäisyys huomioon ottaen olla objektiivisesti arvioituna perusteltua esimerkiksi kilpailuttamisesta johtuvien kustannusten tai kohtuuttoman ajanhukan vuoksi.

Suoramarkinta on mahdollista myös silloin, kun tavaran tai palvelun laatu ja hintataso ovat tiedossa, tai kun hankittavaa tavaraa ei ole muualta saatavissa tai kysymyksessä on poikkeuksellisen kiireinen hankinta.

Kilpailuttamatta jättämisen perusteet on kirjattava pienhankintapäätökseen.

4.2 MITÄ TARJOUSPYYNTÖÖN TULEE KIRJATA?

Tarjouspyynnön ja laadittavan sopimuksen sisältö on arvioitava suhteessa hankinnan laatuun ja merkitykseen.

Tarjouspyynnöstä tulee ilmetä ainakin:

- että hankinta on kansallisen kynnyksarvon alittava pienhankinta
- tarjoajalle mahdollisesti asetettavat kelpoisuusvaatimukset
- tarjouksen jättämislle varattu määräaika
- tarjouksen valintaperusteet, ks. 4.3.
- hankinnan kohde: tavara, palvelu tai urakka on yksilöitävä siten, että
 - saadaan vertailukelpoiset tarjoukset ja
 - tarjouspyynnön perusteella voidaan päätellä, vastaako toimitus tilausta
 - toimitusaika ja -ehto ja/tai hankintasopimuksen kesto
- sovellettavat yleiset sopimusehdot ja tärkeimmät muut sopimusehdot.

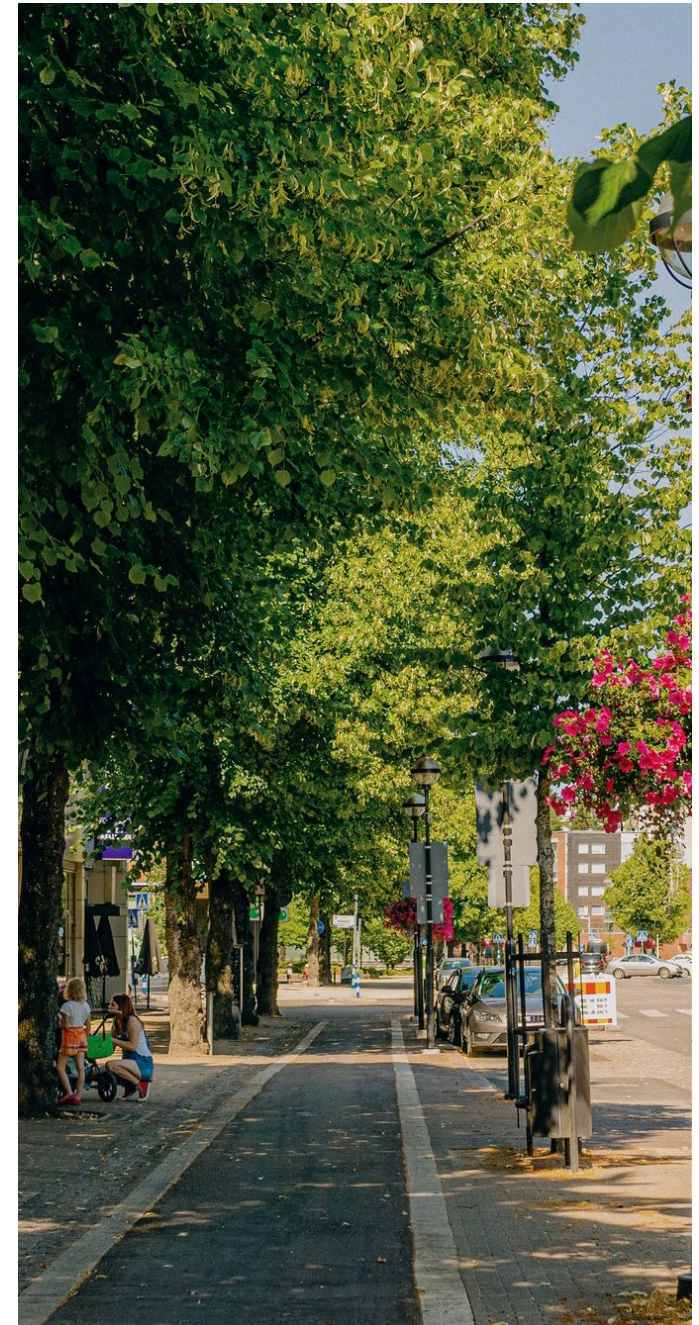
4.3 VALINTAPERUSTEIDEN KIRJAAMISESTA

Pienhankinnan valintaperusteena voi olla hinta tai kokonaistaloudellinen edullisuus.

Jos valintaperusteena on hinta, on hankittavan tuotteen tai palvelun minimivaatimukset ilmoitettava tarjouspyynnössä ehdottomina vaatimuksina. Tarjousvertailussa yksin hinta ratkaisee.

Jos valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, on tarjouspyynnössä määriteltävä mitattavat tai arvioitavissa olevat tarjousten vertailuperusteet. Vertailuperusteiden painoarvo tai tärkeysjärjestys tulee ilmaista tarjouspyynnössä.

Kaupunki määrittää hankittavan tavaran tai palvelun laadun ja määrän. Vertailuperusteiden on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä.

5. PIENHANKINTAPÄÄTÖS

Kaikista yli 9 000 euron hankinnoista tulee tehdä viranhaltijapäätös.

Puitejärjestelyyn perustuvasta minikilpailutuksesta tulee tehdä hankintapäätös, mikäli kyseessä on kansallisen kynnsarvon ylittävä hankinta. Muissa tapauksissa kyse on puitesopimuksessa tilauksesta, jolloin erillistä hankintapäätöstä ei tarvitse tehdä, ellei yksikkö tai puitesopimus ole toisin ohjeistanut.

Pienhankintapäätöksissä voidaan hyödyntää toimi alojen omia tai hankintapalveluiden intrasta löytyviä mallipohjia. Päätöksen selostusosiossa tulee kuvata hankinnan kohde, menettely ja valintaperuste, saadut tarjoukset, tarjousten vertailuperusteet ja niiden soveltaminen.

Päätösosioon on kirjattava asian yksiselitteinen ratkaisu, esimerkiksi:

“Päätän hankkia x tuotteen Oy Toimittaja Ab:lta 20.000 euron hinnasta ja muutoin liitteenä y olevasta sopimuksesta ilmenevin ehdoin. Hankinta tulee kaupunkia sitovaksi kun (tämä päätös on saanut lainvoiman ja) molemmat sopijapuolet ovat allekirjoittaneet kirjallisen hankintasopimuksen.”

Hankinta-asian kirjaamisesta asianhallintajärjestelmään ja viranhaltijapäätöksen laatimisesta ks. Asioiden ja asiakirjojen hallintajärjestelmän Tweb ja Valmu -ohje (<https://kerava.tweb.fi:4443/TWeb/tfile?id=175804>).

6. PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO, SOPIMUS JA SEN VALVONTA

Päätöksen täytäntöönpano tapahtuu tekemällä tilaus tai sopimus. Tätä ennen on varmistauduttava seuraavista seikoista:

- Onko pienhankintapäätös lainvoimainen? Voidaanko pienhankintapäätös panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana?
- Onko tarjouskilpailun voittaja toimittanut pyydetty selvitykset kelpoisuusvaatimusten täyttymisestä?
- Ovatko tilaajavastuulain mukaiset selvitykset kunnossa? Erityistä tarkkuutta edellytetään käytettäessä vuokratyötä, alihankintaa tai tehtäessä mitä tahansa rakennus-, huolto- tai korjaustyötä.

Kaupunki on yksi tilaaja. Tilaajavastuulain mukainen selvitysvelvollisuus syntyy, jos kaupungin tilaukset yhteensä ylittävät arvoltaan 9.000 euroa tai vuokratyön käyttö kestoaltaan 10 työpäivää.

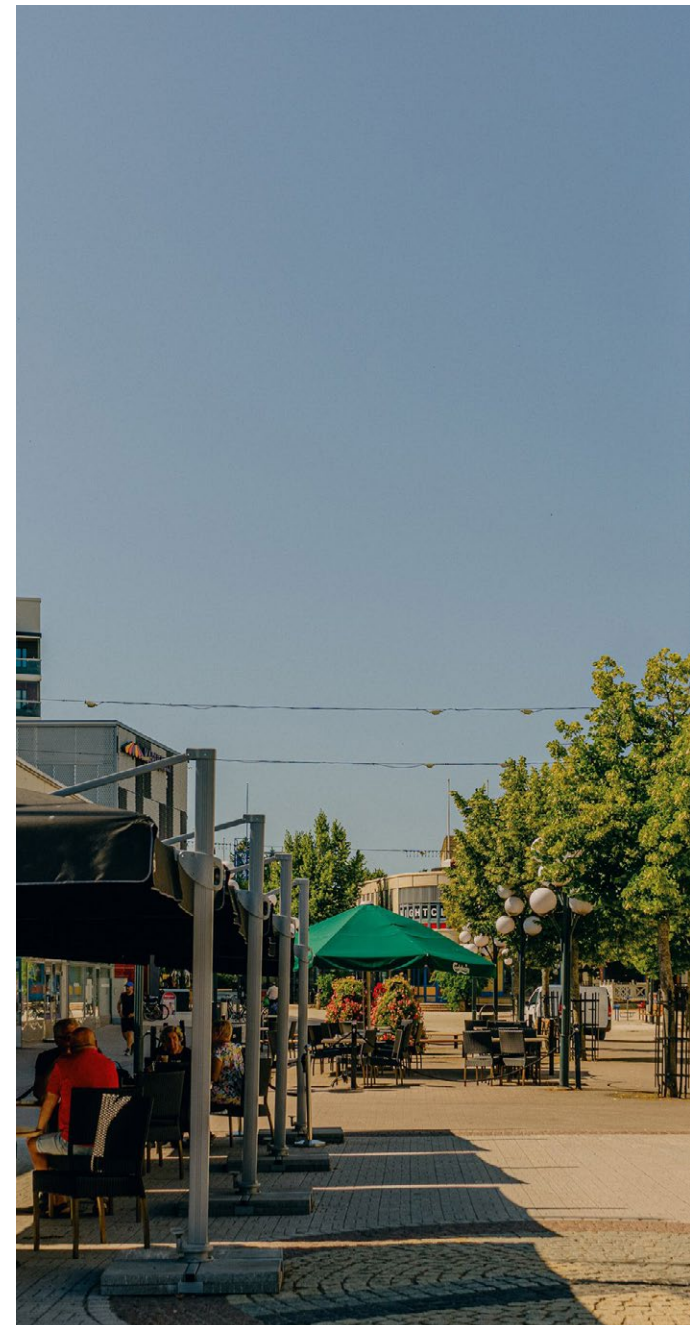
Tämän vuoksi on varmintä tarkastaa tilaajavastuulain mukaisten veloitteiden täytyminen aina ennen sopimuksen allekirjoittamista erityisesti rakentamiseen liittyvien palveluiden osalta.

[Tilaajavastuuta ulkopuolista työvoimaa käyttävälle Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

Päätös pannaan täytäntöön allekirjoittamalla sopimus tai vahvistamalla tilaus. Mikäli kirjallista sopimusta ei poikkeuksellisesti laadita, on tilauksessa todettava tilauksen keskeiset ehdot ja talletettava ne.

Tilaajan on huolehdittava sopimusvalvonnasta siten, että toimitus vastaa tilausta. Mahdollisesta toimituksen virheellisyydestä tai sopimusrikkomuksesta on reklamoitava viipymättä toimittajalle.

Tilauksen tarkastamisesta, lähetyslistan toimittamisesta asiatarkastajalle ja laskun asiatarkastajan tehtävistä katso erilliset ohjeet, esim. tiliöintiohje.

7. ASIAKIRJOJEN JULKISUUS JA SÄILYTTÄMINEN

Julkisuuslain mukaan hankinta-asiakirjat ovat liike- ja ammattisalaisuuksia lukuun ottamatta:

- asianosaisjulkisia (tarjoajat) kun hankintapäätös on tehty ja
- yleisöjulkisia kun sopimus on allekirjoitettu.

Kuntalaisilla on mahdollisuus hakea muutosta pientehkintapäätökseen. Pientehkintapäätöksen lainvoimaiseksi tuleminen edellyttää siten päätöksen julkaisemista yleisessä tietoverkossa.

Liike- ja ammattisalaisuudet ovat aina salassapidettäviä. On suositeltavaa pyytää tarjoajaa merkitsemään tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuksina pitämät tiedot erilliseen salassapidettäväksi merkittyyn asiakirjaan

ja pyytää tarjoajaa ilmoittamaan salassapidon täsmällinen peruste. Tämän jälkeen kaupunki arvioi, ovatko asiakirjat julkisuuslain perusteella salassapidettäviä.

Hankinta-asiakirjat arkistoidaan sähköisesti Tweb-asianhallintajärjestelmään

RAVA KERVO KERAVA KERVO KERA

8. MUUTOKSENHAKU

Pienhankintapäätökseen voi hakea muutosta hankintayksikölle jätetyllä hankintaoikaisuvaatimuksella tai kuntalain mukaisella oikaisuvaatimuksella tai valituksella.

Muutoksenhakuohjaus on liitetty pienhankintapäätöspohjaan.

RAVA KERVO KERAVA KERVO KERA